כיתה ו' | תנ"ך | שיעור 1 מתוך 4 | 45 דק'

ממלכתי: ספר שופטים, כולל יחידות על דבורה ועל גדעון, מופיע ביחידות ההוראה של התנ"ך הממלכתי לכיתה ו'; בכיתה ה' אפשר ללמד כהעשרה. חמ"ד: לפי התכנון השנתי ספר שופטים נלמד בכיתה ד'.

תקופת השופטים: התבנית החוזרת

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יכירו את תקופת השופטים כתקופה שאחרי יהושע ולפני המלוכה
- התלמידים יזהו את שלבי התבנית החוזרת בספר
- התלמידים יסבירו מהו "שופט" בספר שופטים

📖 הסבר למורה

ספר שופטים מספר על התקופה שאחרי מות יהושע ולפני שהיה מלך לישראל. בתקופה הזו לא היה מנהיג אחד קבוע, וכל שבט חי בנחלתו. בספר חוזרת שוב ושוב תבנית: בני ישראל עושים "הרע בעיני ה'", אויב משעבד אותם, הם צועקים אל ה', קם מושיע (שופט) שמציל אותם, והארץ שוקטת לתקופה. אחר כך התבנית מתחילה מחדש. השופט בספר הזה אינו רק מי שדן בבית משפט, אלא בעיקר מנהיג ומושיע בשעת משבר.

👩‍🏫 פעילות בכיתה

1. פתיחה: שואלים: מה קורה בכיתה כשאין מורה במשך כמה ימים? מקשרים לתקופה בלי מנהיג קבוע.
2. קוראים יחד את שופטים ד, א-ג ומזהים בפסוקים את שלבי התבנית.
3. מציירים על הלוח את התבנית כמעגל עם חמישה שלבים.
4. קוראים את שופטים ו, א ובודקים בזוגות: איזה שלב מופיע כאן? מי האויב?
5. סיכום: למה לדעתכם הספר מספר את אותה תבנית שוב ושוב?

💡 הערות למורה

תלמידים עלולים לחשוב ש"שופט" הוא רק שופט בבית משפט; כדאי להבהיר את המשמעות בספר. אין צורך לפרט את כל השופטים; מספיק להזכיר שהיו רבים. למתקדמים: למצוא את התבנית גם בסיפור אהוד בן גרא (שופטים ג).

📝 בדף העבודה

התבנית החוזרת בספר שופטים: 8 תרגילים, ומחוון מלא בעמוד השני.

מקורות

- שופטים ד (מכון ממרא)
- שופטים ה (מכון ממרא)
- שופטים ו (מכון ממרא)

מחוון: התבנית החוזרת בספר שופטים

1. התקופה שאחרי מות יהושע ולפני שהיה מלך לישראל.
2. חטא: בני ישראל עשו הרע בעיני ה'.
3. יבין מלך כנען, שמלך בחצור; שר צבאו היה סיסרא.
4. צעקו אל ה', כי סיסרא, שהיו לו תשע מאות רכב ברזל, לחץ אותם בחוזקה עשרים שנה.
5. ג, ב, ה, א, ד.
6. שקט, השלב האחרון בתבנית.
7. מנהיג ומושיע שקם בשעת משבר ומציל את העם (ולא רק מי שדן בבית משפט).
8. כדי ללמד שהעם חוזר על אותן טעויות, ושיש צורך בהנהגה קבועה; כל תשובה מנומקת.